

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Mayer József ügyvéd (felperesi jogi képviselő címe) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek a Pozderka Ügyvédi Iroda (alperesi jogi képviselő címe; ügyintéző: dr. Pozderka Gábor ügyvéd) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen megbízási díj megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2019. november 26-án kelt 26.G.44.329/2016/109. számú ítélete ellen a felperes által 111. sorszámon, az alperes által 112. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

r é s z í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét az alperest 36.887.071 (harminchatmillió-nyolcszáznyolcvanhétezer-hetvenegy) forint és ennek 2015. július 15. napjától az elsőfokú bíróság által meghatározott mértékű késedelmi kamat megfizetésére kötelező részében helybenhagyja, ezt meghaladóan az elsőfokú perköltségre is kiterjedően az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítja.

Megállapítja, hogy másodfokú eljárásban a felperesnek 500.000 (ötszázezer) forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjból és 431.762 (négy százharmincegyezer-hétszázhatvankettő) forint fellebbezési illetékből, az alperesnek 400.000 (négy százezer) forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjból és 2.500.000 (kétfélmillió-ötszázezer) forint fellebbezési illetékből álló másodfokú perköltsége merült fel.

A részítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes mint alkusz 2009. szeptember 1-jén alkuszi együttműködési megállapodást kötött az alperes biztosítóval. A megállapodásban rögzítették, hogy a felperes a biztosítási szerződést annak a félnek az írásbeli megbízása alapján közvetíti, aki a biztosítás létrejötte esetén a biztosított, vagy a biztosítóval szerződő fél pozíciójába kerül (a továbbiakban: megbízó). A felek részletesen szabályozták az együttműködésüket a biztosítási szerződés közvetítésével és a szerződés gondozásával, a kárrendezéssel és a biztosítási díj beszedésével összefüggésben. Az alperes által művelt, és a felperes által értékesíthető biztosítási módok felsorolását a megállapodás 1. számú melléklete (díjazási mértékek) tartalmazta.

[2] Az alperes a felperes által közvetített/átdolgozott, illetve kezelt és meghatározott ideig fenntartott biztosítási szerződések – eltérő megállapodás hiányában befolyt és lekönyvelt – biztosítási díja után szerzési, illetve fenntartási (speratív) jutalék fizetését vállalta

a felperes részére. A megállapodás 6.3. pontjának értelmében a biztosítási szerződés kezelésének átvétele (örökítés) esetén a díjazásra való jogosultság kezdete legkorábban az alkuszi megbízás alpereshez való beérkezését követő első díjfizetési időpont azzal, hogy a szerzési jutalékot – a 11.1. pontban írt eseteken kívül – a biztosító az új szerződés közvetítésében közreműködő alkusz részére fizeti meg. A felperes a 6.5. pontban foglaltak szerint tudomásul vette, hogy az alperes fenntartja magának a jogot a jutalék mértékének év közbeni változtatására. Kikötötték azonban, hogy a felperes tájékoztatása után, az azt követő jutalékszárás időpontjától kezdődően érvényesítheti azokat, és a jutalék mértékének változása nem érinti az értesítést megelőzően létrejött és hatályos biztosítási szerződések jutalékát. A 8.1. pont alapján a biztosító vállalta, hogy az állományápolási tevékenység ellátásáért, a biztosítási szerződések fenntartásával és gondozásával kapcsolatos teendők elvégzésért, azok ellenértékeként fenntartási (speratív) jutalékot fizet az alkusz részére. E feladatokat az együttműködési megállapodás, az alkuszi megbízás, valamint a mindenkor hatályos jogi, és szakmai-etikai szabályok határozzák meg. A II.8.2. pontban foglaltak szerint a fenntartási jutalék folyósítására – amennyiben a biztosítás hatályban van – a biztosítás első évfordulóját követő díjfizetési időszakra esedékes biztosítási díj lekönyvelése után kerül sor. Eltérő megállapodás hiányában a megállapodás 1. sz. mellékletében (díjazási mértékek) megállapított fenntartási díjazást fizeti meg az alkusz részére. A 11.1. – 11.4. pontokban szabályozták, hogy a felperes fenntartási jutalékra való jogosultsága megszűnik, ha az alkuszi megbízása megszűnik. Amennyiben a megbízó az alkuszi megbízást felmondja (amely felmondás jogszerűségét a biztosító nem vizsgálja) a felperest a fenntartási jutalék a megbízási jogviszony megszűnéséig a biztosítóhoz beérkezett díjak után illeti meg. Megállapodtak, hogy amennyiben a biztosító rendes felmondással szünteti meg az együttműködési megállapodást, a fenntartási jutalékot az alkuszi feladatok tényleges ellátása függvényében – legfeljebb a biztosítási szerződés tartamára – folyamatosan köteles fizetni.

[3] Az alperes 2013. december 31. napjára felmondta az alkuszi együttműködési megállapodást.

[4] A peres felek között az alkuszi együttműködési megállapodásból eredő pénzkövetelés megfizetése iránt peres eljárás volt folyamatban. Ezen eljárásban a Fővárosi Törvényszék a 2015. július 3-án hozott 36.G.41.548/2012/75. számú ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 49.870.411 forintot és annak 2012. július 1. napjától a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7%-kal növelt mértékű késedelmi kamatát, valamint 3.146.279 forint perköltséget. A felperes keresetét ezt meghaladóan elutasította. A felperes fellebbezése és az alperes csatlakozó fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla a 2016. február 14-én hozott 13.Gf.40.551/2015/5-I. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 49.870.411 forint tőkét, a tőke után 2012. július 1. napjától a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző első napon érvényes jegybanki alapkamat 7 százalékkal növelt mértékű késedelmi kamatot és 3.146.279 forint perköltséget. A felperes keresetét ezt meghaladóan elutasította.

A felek kérelme

[5] A felperes a 2016. december 1-jén benyújtott keresetlevéllel indult eljárásban előadott, a per tárgyalása során megváltoztatott keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 43.034.650 forint fenntartási jutalék, ennek 2016. augusztus 1-től a kifizetés napjáig

terjedő időszakra a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7%-kal növelt mértékű késedelmi kamata és a perköltség megfizetésére. Ezen összegből a kereseti kérelem I. pontjában megjelölt és a keresetlevél I. számú mellékletében felsorolt biztosítási szerződések után 28.455.869 forint, a kereseti kérelem II. pontjában megjelölt és a keresetlevél II. számú mellékletében felsorolt biztosítási szerződések után 8.431.202 forint, a kereseti kérelem III.1. pontjában megjelölt és a keresetlevél III. számú mellékletében felsorolt, a S. V. Zrt., a B. V. Zrt. és a K.-völgy I. K. K. és B. (a továbbiakban: K.-völgy) megbízók szerződése után összesen 5.565.524 forint, a kereseti kérelem III.2. pontjában megjelölt Sz Sz. J. megbízó biztosítási szerződése után 582.055 forint fenntartási jutalék megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Úgy nyilatkozott, hogy a keresettel érvényesített követelése összecszerúságát a perben kirendelt igazságügyi szakértő 57. sorszámú alapszakvéleményében, és az azt kiegészítő 73. sorszámú és 92. sorszámú kiegészítő szakvéleményében foglaltak alapján határozta meg.

[6] Keresete alapjául előadta, hogy az alperessel 2009. szeptember 1-jén alkuszi együttműködési megállapodást kötött. Az alperes 2011 negyedik negyedévéől a jutalék megfizetését a részére megtagadta és az együttműködési megállapodást 2013. december 31. napjára felmondta. A szerződésből eredő igényét a Fővárosi Törvényszék előtt 36.G.41.548/2012. ügyszámon folyamatban volt perben érvényesítette, ahol az együttműködési megállapodás alapján a felperesnek járó szerzési és fenntartási jutalék igényét a S. V. Zrt. és B. V. Zrt. szerződesei kivételével a 2013. december 31-ig terjedő időszakra érvényesítette. Az e perben hozott jogerős ítéletre figyelemmel az alkuszi együttműködési megállapodás megszűnését követő időszakra is megilleti a fenntartási jutalék az alkuszi együttműködési megállapodás 6.1., 8.1. és 11.2.-11.4. pontja alapján, mert az állományvédelmi tevékenységét ellátta, a megbízói a vele kötött alkuszi megbízási szerződést a keresettel érvényesített időszakra nem mondták fel. Az alperes jogos ok nélkül tagadta meg a fenntartási jutalék megfizetését.

[7] Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Vitatta a felperes követelését és a 2019. november 8-án előterjesztett 105. sorszámú beadványában beszámítási kifogással is élt, az alkuszi együttműködési megállapodás 2. számú mellékletének V. pontjában foglaltakra hivatkozva a felperessel szemben a részére kifizetett jutalék visszaírása jogcímén 224.833 forint ellenkövetelést érvényesített. Csatolta az erre vonatkozó kimutatást.

Az elsőfokú bíróság határozata

[8] Az elsőfokú bíróság a 2019. november 26-án kelt 26.G.44.359/2016/109. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 37.637.000 forintot, valamint ezen összeg után 2015. július 1. napjától a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat 8 százalékponttal növelt mértékű késedelmi kamatot, továbbá 3.182.000 forint perköltséget. A keresetet ezt meghaladóan elutasította.

[9] Az elsőfokú ítéletben a felperes végleges kereseti kérelmét a felperes 2019. szeptember 9-én 95. sorszámon előterjesztett beadványban foglaltak alapján akként rögzítette, hogy a felperes 43.034.650 forint főkövetelés megfizetésére kérte kötelezni az alperest, amelyből 28.455.869 forint és 8.431.202 forint a szakértő által a korábbi szakvéleményben kimunkált összeg, 5.565.524 forint a S. V. Zrt., a B. V. Zrt. és a K.-völgy szerződesei után

járó jutalék, és 582.055 forint a Sz.Sz. J. szerződése után járó jutalék. A felperes 2019. április 11-én kelt, 77. sorszámú beadványában foglalt nyilatkozatát akként vette figyelembe, hogy annak tartalma szerint a felperes a keresetét megváltoztatta, és a korábbi kereseti kérelmétől eltérően a B. V. Zrt. és S. V. Zrt. gépjármű felelősségbiztosításaira tekintettel a 2013. január 1-től 2013. december 31-ig terjedő időszakra érvényesített jutalékgigényt. Ismertette a 2019. november 12-én hozott 107/I. sorszámú végzését, amellyel a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 146/A. §-a alapján elutasította a felperesnek ezt a „keresetváltoztatását”.

[10] Ítéletének indokolásában a perben nem vitatott, további bizonyítást nem igénylő tényként állapította meg hogy a peres felek egymással 2009. szeptember 1-jén alkuszi együttműködési megállapodást kötöttek, a megállapodásban foglaltak szerint a biztosítási tevékenységet végző biztosítási alkusz a felperes volt. Az együttműködési megállapodást az alperes 2013. december 31. napjára felmondta, az együttműködési megállapodás alapján járó szerzési, illetve fenntartási jutalék igényét a felperes 2013. december 31-ig terjedő időszakra érvényesítette. Az alkuszi együttműködési megállapodást a felperes független biztosítás közvetítőként kötötte. Idézte az rPtk. 474. § (1) bekezdésében és a 478. § (1) bekezdésében foglaltakat.

[11] Az elsőfokú ítélet indokolása szerint a perben az rPp. 164. § (1) bekezdése alapján a felperes (helyesen: alperes) vitatására figyelemmel az alperest (helyesen: felperest) terhelte annak bizonyítása, hogy az együttműködési megállapodás 2013. december 31-én történt megszűnését követő időszakra jogosult a jutalékra, mert a keresettel érvényesített követelés alapjául szolgáló szerződések vonatkozásában a hatályos alkuszi megbízása 2014. január 1-jét követően is fennállt, és az állományvédelmi tevékenységét ellátta.

[12] Az elsőfokú bíróság e körben bizonyítékként értékelte a Fővárosi Törvényszéken 36.G.41.749/2012 ügyszámon folyamatban volt eljárásban a felperes által csatolt, az ügyfelektől (megbízóktól) származó nyilatkozatokat, az alperes nyilvántartásai alapján rendelkezésre álló adatokat és az elsőfokú eljárásban kirendelt szakértő véleményét. Utóbbit annak kiegészítéseivel együtt aggálytalannak tekintette és ítélezésének alapjául elfogadta, utalva egyidejűleg arra, hogy a szakértői véleményt a kiegészítésekkel a peres felek is elfogadták. Kiemelte, hogy az alperes maga is úgy nyilatkozott, hogy a szakértő a vizsgálat során a nyilvántartásának adatait használta fel.

[13] A felperes által bizonyítottak tekintette, hogy a felperes az állományvédelmi tevékenységét az alperes nyilvántartása szerint is hatályban lévő szerződések vonatkozásában ellátta, amelyet bizonyít az, hogy a szerződéseket az alperes nyilvántartásának vizsgálata alapján a szakértő is hatályban lévő szerződéseként rögzítette.

[14] Az elsőfokú bíróság az 53. sorszámú szakvélemény és a 73. sorszámú kiegészítő szakvélemény alapján arra a megállapításra jutott, hogy a kereset I. és II. pontjában megjelölt követelések alapjául szolgáló, a keresetlevél I. és II. számú mellékletében feltüntetett biztosítási szerződések 2013. december 31-jét követően is hatályban voltak, és a felperest az I. számú mellékletben feltüntetett szerződésekre tekintettel 28.455.869 forint, a II. számú mellékletben feltüntetett szerződésekre tekintettel 8.431.202 forint jutalék illeti meg a perrel érintett időszakra. Kifejtette, hogy az alkuszi együttműködési megállapodás II.11.1. pontjában

foglaltak szerint a biztosító szerződéses nyilatkozata az volt, hogy a biztosítási szerződés kezelésének átvétele (örökítés) esetén a jutalék jogosultság igazolásához kizárólag az alkuszi megbízás szükséges. Az alperessel szerződő, alkuszként eljáró felperes joggal számíthatott arra, hogy amennyiben az alperessel kötött biztosítási szerződés kezelését átveszi, a megállapodásban rögzített állományvédelmi tevékenységét ellátja és azt igazolja, akkor az általa kezelt és meghatározott ideig fenntartott biztosítási szerződések – eltérő megállapodás hiányában befolyt és lekönyvelt – biztosítási díja után az alperes által fizetett fenntartási (speratív) jutalékra jogosult. A peres felek által szerződéses nyilatkozatban rögzítettek alapján a biztosítási szerződés kezelésének átörökítése esetén a felperes jutalékra jogosultsága nem tartozott az alperes egyoldalú döntési jogkörébe. Amennyiben a felperes a szerződésben foglaltaknak eleget tett, a jutalékra a szerződés megszűnését követően is jogosult. Az alperes vitatásával szemben jelentőséget tulajdonított annak, hogy a szakértő az alperes nyilvántartása alapján állapította meg, hogy a kereseti kérelem I. és II. pontjába tartozó követelés alapjául szolgáló biztosítási szerződések hatályban vannak. A szakértő a véleményében rögzítette a kockázatviselés kezdetét és az esetleges törlés dátumát is. E biztosítási szerződésekkel kapcsolatban nem merült fel arra adat, hogy a felperes az állományvédelmi tevékenységét 2013. december 31-jét követően ne látta volna el. Az alperes rendes felmondással szüntette meg a peres felek között fennállt szerződést, ezért annak II.6.1. pontja, a II.11.4. pontja és a II.8.1. pontja alapján a felperes jogosult a fenntartási jutalékra, mert a II.8.1. pontban írt alkuszi feladatokat ténylegesen ellátta. A szakértő a felperest megillető jutalék összegét a szakértői vizsgálat időpontjáig, mint záró időpontig határozta meg.

[15] A kereset III. pontjában előterjesztett igényt a 2016. december 1-jén benyújtott keresetlevélben előadottak szerint vizsgálta. E körben kifejtette, hogy ide tartozik a K.-völgy, a S. V. Zrt. és a B. V. Zrt. szerződéseire mint jogtalanul előörökített szerződésekre alapított jutalék követelés, valamint a Sz.Sz.J.jogtalanul „lenullázott” szerződése alapján érvényesített jutalék követelés. Meg nem engedett keresetváltoztatásnak tekintette a felperes 77. sorszámú beadványában tett azt a nyilatkozatát, amely szerint a 2013. január 1-től 2013. december 31-ig terjedő időszakra érvényesít igényt a S. V. Zrt. és a B. V. Zrt. biztosítási szerződéseire hivatkozva, ezért ezt a „keresetváltoztatást” az rPp. 146/A. §-ában foglaltak alapján elutasította.

[16] Megállapította, hogy a B. V. Zrt. és a felperes által megkötött megbízási szerződés közös megszüntetésére 2014. január 1-jétől került sor, míg a S. V. Zrt. vonatkozásában maga a felperes is úgy nyilatkozott, hogy a megbízási szerződés 2013. december 31-ig állt fenn. A felperes maga nyilatkozott úgy, hogy a korábbi per során a B. V. Zrt. és a S. V. Zrt. casco szerződéseinek jutalékát 2013. december 31-ig fizették meg a részére, míg a jelen perben csak a kötelező felelősségbiztosítási szerződések jutalékát érvényesíti.

[17] A K.-völgy szerződésével kapcsolatban az elsőfokú bíróság elfogadta a felperesnek azt a hivatkozását, amely szerint a K.-völgy-nek a felperessel kötött alkuszi megbízási szerződése nem szűnt meg. A megszűnés tényét az alperes okirati bizonyítékokkal nem támasztotta alá, a felperesnek adott megbízást a rendelkezésre álló adatok alapján egyik fél sem mondta fel, ezért a felperest a jutalék megilleti.

[18] A Sz Sz J szerződésével kapcsolatban bizonyítékként elfogadta a 92. sorszámú szakértői vélemény kiegészítéséhez 6. szám alatt csatolt, az alperes munkavállalója által tett, írásbeli nyilatkozatot, amelyből idézte, hogy erre a biztosítási szerződésre 2011. októberétől

2018. októberéig terjedő időszakban az alperes 582.055 forint jutalékot tartott nyilván. Erre tekintettel megállapította, hogy a felperes a jutalékra jogosult.

[19] Az alperes által a perben jutalék visszairás jogcímén beszámítással érvényesített 224.833 forinttal kapcsolatban azt rögzítette, hogy a felperes ezen igény teljesítését nem ellenezte, e körben nyilatkozatot nem tett. Erre tekintettel ezt a követelést az alperes által a beszámítás alapjául csatolt kimutatásokra is figyelemmel az rPtk. 296. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a felperesi követelésbe beszámította.

[20] Megállapította, hogy a felperes jutalékigénye a kereset I. és II. pontját illetően teljes egészében alapos volt, a felperesnek járó jutalék összege 28.455.869 forint + 8.431.202 forint, együttesen 36.887.071 forint. A III. pontban érvényesített követelésből a K.-völgy szerződéseire tekintettel 393.332 forint, a Sz SzJ szerződéseire tekintettel 582.055 forint jutalék illeti meg a felperest. A felperesnek járó jutalék teljes összege így 37.862.458 forint, amelybe az alperes beszámíthatta a felperessel szemben fennálló 224.833 forint összegű követelését. A III. pontban érvényesített követelésből megalapozatlannak találta a S. V. Zrt. és a B. V. Zrt. szerződéseire tekintettel érvényesített kereseti követelést. Ezen számítás alapján kerekítéssel 37.637.000 forint és annak az rPtk. 301/A. §-ában meghatározott mértékű késedelmi kamata megfizetésére kötelezte az alperest.

[21] A perköltségről az rPp. 81. § (1) bekezdésében foglaltak alapján határozott, a felperest 86%-ban tekintette pernyertesnek.

Fellebbezési kérelmek

[22] Az elsőfokú ítélettel szemben a felperes és az alperes fellebbezést nyújtott be.

[23] A felperes a fellebbezésében kérte, hogy a másodfokú bíróság részben változtassa meg az elsőfokú bíróság ítéletét, és a teljes kereseti kérelmének adjon helyt, azaz kötelezze az alperest 43.034.025 forint és annak 2015. július 1-től a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat 8 százalékponttal növelt mértékű késedelmi kamata megfizetésére.

[24] Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság az rPp. 146/A. § (1) bekezdésének megsértésével utasította el a keresetváltoztatást. Az alperes az érdemi ellenkérelmét 2017. február 21-én terjesztette elő, ehhez képest a felperes a keresetét az rPp. 146. § (1) bekezdésében meghatározott határidőn belül, a 2017. március 6-án 9. sorszámon előterjesztett beadványában pontosította, megjelölte hogy a S. V. Zrt. és a B. V. Zrt. szerződése után nem a 2014. január 1-től terjedő időszakra, hanem a 2013. évi időszakra érvényesíti a fenntartási jutalékot. Arról is nyilatkozott az alperessel egyezően, hogy a S. V. Zrt. és a B. V. Zrt. 2014. január 1-től nem az ügyfele. E beadványában a S. V. Zrt. és a B. V. Zrt. szerződéseire tekintettel 5.172.192 forint fenntartási jutalék megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[25] Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság az alperes által beszámítással érvényesített 224.233 forint összegű követelést megalapozottnak és beszámíthatónak fogadta el a keresettel

érvényesített követelésébe. Az alperes a beszámítási kifogást elkésetten terjesztette elő, ezért azt az elsőfokú bíróságnak az rPp. 147/A. § (1) bekezdése alapján végzéssel el kellett volna utasítania. Ezen túlmenően tévesen tartalmazza az elsőfokú ítélet indokolása, hogy a beszámítással érvényesített követelés teljesítését nem ellenezte és nem tett nyilatkozatot. Az alperes beszámítást tartalmazó, 2019. november 7-én kelt beadványát 2019. november 12-én vette át, majd az elsőfokú bíróság a tárgyalást ezen a tárgyalási határnapon, 2019. november 12-én úgy rekesztette be, hogy a tárgyalás berekesztését megelőzően a beszámítási kifogással kapcsolatban nem hívta fel nyilatkozattételre.

[26] Álláspontja szerint a marasztalási összeg felemelésére tekintettel indokolt a perköltségre vonatkozó rendelkezés megváltoztatása is, ezért kérte, hogy a másodfokú bíróság 1.500.000 forint eljárási illetékből, a felperes által előlegezett 647.250 forint szakértői díjból és a felperes képviselőjében eljáró ügyvéd 1.491.020 forint munkadíjából álló, összesen 3.638.270 forint elsőfokú perköltség megtérítésére kötelezze az alperest.

[27] Az alperes fellebbezése az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a felperes keresetének teljes elutasítására irányult. Másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság újabb eljárásra és újabb határozat meghozatalára kötelezését kérte.

[28] Érvelése szerint az elsőfokú bíróság tévesen értékelte a felek között korábban hatályban volt együttműködési megállapodást és annak 8.1. pontját. A szerződéses rendelkezésből az következik, hogy a peres felek nem ingyenes szerződést kötöttek egymással, ezért a felperes részére csak akkor jár díjazás, ha ennek fejében tevékenységet végez. Ez azt jelenti, hogy az állományápolási (fenntartási) jutalékokra akkor tarthat igényt, ha a szerződésekkel kapcsolatos állományápolási, gondozási tevékenységét ellátta, azaz az ügyfeleket rendszeresen felkereste, a biztosítási igényeiket aktualizálta, a díjfizetési késedelmeket, díjnemfizetést kezelte, az indexértékesítőkről, változásokról az ügyfeleket tájékoztatta. A felperes azonban a perben nem bizonyította, hogy a biztosítási szerződéseket gondozta és az állományápolási tevékenységét ellátta, ezért nem bizonyította, hogy a részére jár a fenntartási jutalék. A felperes ebben a körben csak a S. V. Zrt., a B. V. Zrt., a K.-völgy és a Sz SzJ megbízók szerződéseire vonatkozóan tett tényállítást és terjesztett elő bizonyítékokat, azonban e szerződések után a szakértő által számított jutalékok összege 6.147.579 forint. A felperes tehát a követelés túlnyomó része, 36.887.071 forint összegű jutalékgigény alapjául tényállítást nem tett, a követelése jogalapját nem részletezte, bizonyítékot, okiratot nem csatolt, csupán a korábban folyamatban volt perre és az alperes egyik munkatársának a perbeli szakértői véleményhez csatolt nyilatkozatára hivatkozott. Az „előző per” azonban nem bizonyítja, hogy az azzal érintett időszakot követő időszakban, 2014. január 1-től a felperes eleget tett az állományápolási tevékenységének. Ezen túlmenően a két per között lényeges különbség, hogy a korábban folyamatban volt per időszakában még fennállt a felek között az együttműködési megállapodás, amely azonban a jelen per megindításakor már megszűnt. A felperes által bizonyítékként hivatkozott, az alperes munkavállalójától származó nyilatkozat pedig csak a Sz SzJ ügyfél szerződésére és 582.055 forint összegű jutalékokra vonatkozik.

[29] Arra hivatkozott, hogy tévesen rögzítette az elsőfokú bíróság az ítéletében, hogy mely tények nem voltak vitatottak a perben. A felperes túlnyomórészt a 2014. január 1-től terjedő időszakra érvényesítette az igényét, másrészt az alperes folyamatosan vitatta, hogy a

biztosítás közvetítői tevékenységet végző alkusz a felperes volt. A perben érvényes követelés alapjául szolgáló szerződéseket nem a felperes közvetítette, az alperes pedig a perben következetesen állította, hogy az átörökítésen kívül a felperes ezekkel kapcsolatban semmilyen tevékenységet nem végzett. Az alperes vitatására tekintettel a bizonyítási teher a felperesen volt, a felperes azonban a bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget. Az elsőfokú bíróság a 97. sorszámú végzésében helytállóan tájékoztatta a feleket a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről és a bizonyítás sikertelenségének a következményeiről. Helytálló volt a tájékoztatás arról, hogy a perben a felperesnek kell bizonyítania, hogy az általa követelt jutalékok alapjául szolgáló szerződések vonatkozásában az ügyfeleitől származó hatályos alkuszi megbízása 2014. január 1-jét követően is fennállt. A felperes azonban ezt a tényt semmivel nem bizonyította, ez a tény szakértővel nem bizonyítható. Az alperes nemleges bizonyításra nem kötelezhető, nem az alperesnek kell bizonyítania, hogy a felperes és a megbízói között az alkuszi megbízás nem állt fenn. Helytállóan tájékoztatta az elsőfokú bíróság a felperest arról is, hogy a felperesnek kell bizonyítania, hogy az állományápolási tevékenységét ellátta, a szerződéseket gondozta. A felperes azonban ezt a tényt sem bizonyította. Tévesen értékelte az elsőfokú bíróság a Fővárosi Törvényszék előtt korábban folyamatban volt peres eljárásban keletkezett iratokat, mert a per iratait nem tette a jelen per anyagának részévé, továbbá a korábbi perben a szerződéses kapcsolat akkori fennállására tekintettel más volt a tényállás. Tévesen és iratellenesen értékelte az elsőfokú bíróság a szakértői véleményt is. A szakértő nem állapította meg, hogy a felperes alkuszi megbízásai 2014. január 1-ét követően is hatályban voltak, ezt a megállapítást a szakvéleményben meghatározott és a szakértői eljárás során vizsgált biztosítási szerződések vonatkozásában tette. Az a tény, hogy egy biztosítási szerződés hatályban volt, nem jelenti azt, hogy a felperes alkuszi megbízása is hatályban volt. A szakértő arra sem nyilatkozott és nem is nyilatkozhatott, hogy a felperes az állományápolási tevékenységet ellátta.

[30] A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az alperes által fellebbezett ítéleti rendelkezés helybenhagyását kérte. Kiemelte, hogy az ügyfelei nem mondták fel az alkuszi megállapodást, az ügyfelek többsége 2013-ban és 2016-ban is megerősítette az alkuszi megbízási szerződések fennállását és azt, hogy a meglévő alkuszi megbízást visszavonásig érvényesnek tekintik. Az ügyfelek nyilatkozata azt is bizonyítja, hogy az állományápolási tevékenységét ellátja. A szakértő megállapította a szakvéleményében, hogy az alperes nyilvántartásában a követelés alapjául szolgáló szerződések a nevén szerepelnek. A S. V. Zrt. és a B. V. Zrt. biztosítási szerződéseire alapított követeléssel kapcsolatban maga az alperes erősíti meg a fellebbezésében, hogy e körben tényállítást tett és bizonyítékot terjesztett elő. Az alkuszi együttműködési megállapodás megszűnése ellenére a fenntartási jutalék jár a részére az alkuszi együttműködési megállapodás 8.1., 8.2. és 11.4. pontja alapján.

[31] Az alperes a felperes fellebbezésével szemben fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A másodfokú bíróság döntése és annak indokai

[32] A veszélyhelyzet ideje alatt érvényesülő eljárásjogi intézkedésekről szóló 74/2020. (III.31.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Veir.) 97. § (1) bekezdése alapján a jelen perben a másodfokú eljárás során alkalmazni kellett a Veir. rendelkezéseit. A Veir. 20. §-a szerint a veszélyhelyzet ideje alatt az rPp. rendelkezéseit a Veir.-ben foglalt eltérésekkel kell

alkalmazni, ezért a másodfokú bíróság a Veir. 29. § (2) bekezdése alapján a 2020. május 8-án kelt 13.Gf.40.090/2020/3. számú végzésével értesítette a feleket a fellebbezés tárgyaláson kívüli elbírálásáról, melyet a felek jogi képviselői 2020. május 11-én, illetve 12-én átvettek. A veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készütségről szóló 2020. évi LVIII. törvény 143. § (1) bekezdése alapján a másodfokú bíróság a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálta el.

[33] Az elsőfokú ítéletnek nem volt olyan rendelkezése, amely fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett, ezért a másodfokú bíróság teljes egészében bírálta felül az elsőfokú bíróság ítéletét.

[34] Az alperes másodlagos fellebbezési kérelme részben alapos, a másodfokú bíróság a következő indokok miatt helyezte részben hatályon kívül az elsőfokú bíróság ítéletét.

[35] A felperes a kereset I. pontjában az általa közvetített és kezelt, 2013. december 31-én az állományában rögzített, a keresetlevél I. számú mellékletében („Panelportál szerződéseink 2014.01. 01-től hatánapig esedékes fenntartási jutaléka”) felsorolt biztosítási szerződések után járó fenntartási jutalék iránti igényét érvényesítette. A keresetlevelében előadott keresetében a 2014. január 1-től 2016. október 31-ig terjedő időszakra 21.600.943 forintban határozta meg az e címen őt megillető fenntartási jutalék összegét. A per folyamán a 2019. április 11-én előterjesztett 77. sorszámú beadványában az rPp. 146. § (5) bekezdés c) pontja szerint minősülő nyilatkozatában a keresetét a követelésének a per folyamán esedékessé vált részleteire is kiterjesztette akként, hogy 2014. január 1-től 2019. február 28-ig terjedő időszakra 28.455.869 forint fenntartási jutalék megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[36] A felperes a keresetének II. pontjában a keresetlevél II. számú mellékletében („Függő megbízások szerződéseinek 2014.01.01-től hatánapig esedékes fenntartási jutaléka”) felsorolt azon biztosítási szerződések alapján járó fenntartási jutalék megfizetésére kérte kötelezni az alperest, amelyet az alperes a felperes állítása szerint az alkuszi együttműködési megállapodás 6.3. pontjában foglaltak ellenére nem fizetett ki a felperesnek. Előadta, hogy ezeket a szerződéseket nem ő közvetítette, de azok kezelését átvette és az alkuszi megbízásokat az alperesnek átadta. E követelés összegét a felperes a keresetlevelében a 2014. január 1-től 2016. október 31-ig terjedő időszakra 3.625.942 forintban jelölte meg és érvényesítette. Az elsőfokú eljárás során 2019. április 11-én előterjesztett 77. sorszámú, az rPp. 146. § (5) bekezdés c) pontja szerinti nyilatkozatában a keresetét kiterjesztette e követeléseknek a per folyamán esedékessé vált részleteire akként, hogy a 2014. január 1-től 2019. február 28-ig terjedő időszakra 8.431.202 forint fenntartási jutalék megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[37] Az elsőfokú bíróság a kereset I. pontjában és II. pontjában megjelölt igény elbírálásának alapjául szolgáló tényeket helyesen állapította meg. A szerződés teljesítésére vonatkozó rPtk. 277 § (1) és (4) bekezdése alapján a bizonyítási teher rPp. 164. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelő telepítésével és a bizonyítékok rPp. 206. § (1) bekezdésének megfelelő okszerű mérlegelésével – figyelemmel a szakértői véleményre is – az alperes jutalékfizetési kötelezettségét e követelések tekintetében helyesen állapította meg. Az alkuszi együttműködési megállapodás 6.1., 6.3., 8.1., 8.2., 9.1., 11.3. és 11.4. pontja

alapján helytálló következtetésre jutott annak megállapításával, hogy az alperes fenntartási jutalék fizetési kötelezettsége a kereset I. pontjában foglalt követelés összegében, 28.455.869 forintban és a kereset II. pontjában foglalt követeléssel egyezően 8.431.202 forintban fennáll.

[38] Az elsőfokú bíróság e kérelmek körében kifejtett indokaival a másodfokú bíróság egyetértett, azt megismételni nem kívánja, az alperes fellebbezésében foglaltakra figyelemmel az alábbiakat emeli ki. A felperes a keresetlevélhez csatolt I. és II. számú mellékletben a szerződésszámok megjelölésével felsorolta azokat a biztosítási szerződéseket, amelyekre a fenntartási jutalék iránti igényét alapítja. Megjelölte az általa a figyelembe vett jutalékkulcsot és a fenntartási jutalék számításához általa figyelembe vett adatokat. A felperes tényállítása ezekkel a biztosítási szerződésekkel kapcsolatban az volt, hogy az ezekhez kapcsolódó alkuszi szerződése a megbízókkal 2014. január 1-jét követően, a keresettel érintett időszakban is fennállt, és az állomány-ápolási kötelezettségének eleget tett.

[39] Az alperes vitatta a felperesnek ezt a tényállítását, de az rPp. 139. §-ával meghatározott kötelezettsége ellenére nem adta elő az érdemi ellenkérelmét megalapozó tényeket, azt, hogy a felperes által a keresetlevél I. és II. számú mellékletében megjelölt mely biztosítási szerződések tekintetében állítja, hogy a felperesnek a megbízójával fennállt alkuszi szerződése a megbízó felmondása folytán megszűnt, és mely változások alapján rá háruló feladatát nem látta el a felperes. Az érdemi védekezést tartalmazó ellenkérelem akkor felel meg az rPp. 139. §-ában foglaltaknak, ha az egyértelmű, részletes tényelőadást tartalmaz arra vonatkozóan, hogy az alperes a felperesi követelést vagy annak egyes részeit mennyiben és milyen okból vitatja, a követelésből mennyit és mit tart elfogadhatónak vagy elfogadhatatlannak. Az alperesnek azt is meg kell jelölnie, hogy az ellenkérelem milyen tényeken, és a tények milyen bizonyítékokon alapulnak. Mindennek azért van jelentősége, mert a bíróság az érdemi ellenkérelem előterjesztését követően tudja megállapítani a bizonyítandó tényeket, és tudja megadni az rPp. 3. § (3) bekezdésének megfelelő, a jogvita elbírálásához szükséges tájékoztatást. Az alperes a 8. sorszámú beadványában annak ellenére általában vitatta, hogy a felperes által követelt jutalékok alapjául szolgáló biztosítási szerződések ügyfeleitől származó hatályos alkuszi megbízása 2014. január 1-jét követően is fennállt, továbbá, hogy a felperes az állományápolási tevékenységét ellátta, hogy a felperes a keresetlevél mellékletében a szerződésszám alapján azonosítható módon megjelölte, hogy a jutalékigényét mely biztosítási szerződésekre alapítja. Erre tekintettel az alperesnek módja volt arra, hogy a saját nyilvántartása, az ott rögzített adatok alapján tényelőadást tegyen arra nézve, hogy pontosan mely szerződésekre vonatkozó alkuszi megbízási szerződések szűntek meg, és pontosan mely szerződések azok, amelyekkel kapcsolatban a felperes a rá háruló feladatát nem látta el. Az rPp. 139. §-ában foglaltaknak megfelelő érdemi ellenkérelem hiányában ebben a körben az elsőfokú bíróságnak további bizonyítást nem kellett lefolytatnia. Az alperes ezeket a tényeket a fellebbezésében sem adta elő. Az alperes az elsőfokú eljárás során a 96. sorszámú beadványában és a 2019. november 12-i tárgyalási határnapon tett nyilatkozatában elfogadta a szakértő által az alperes nyilvántartása alapján megállapított jutalék összegét, és azt a fellebbezési kérelmében sem kifogásolta.

[40] A felperes által ellátandó állományvédelmi tevékenységgel kapcsolatban az alkuszi együttműködési megállapodás 6.3. és 11.1. pontja alapján helytállóan fejtette ki az elsőfokú bíróság, hogy a biztosító szerződéses nyilatkozata a 11.1. pontban foglaltak szerint az volt, hogy a biztosítási szerződés kezelésének átvétele (örökítés) esetén a jutalékjogosultság igazolásához kizárólag az alkuszi megbízás szükséges. Az alperessel szerződő felperes joggal számíthatott arra, hogy amennyiben az alperessel kötött biztosítási szerződés kezelését átveszi

és azt igazolja, az általa kezelt és meghatározott ideig fenntartott biztosítási szerződésre – eltérő megállapodás hiányában befolyt és lekönyvelt – biztosítási díja után az alperes fenntartási jutalékot fog fizetni. Helytállóan állapította meg azt is az elsőfokú bíróság, hogy mindezekre figyelemmel a peres felek által szerződéses jognyilatkozatban rögzítettek alapján a biztosítási szerződés kezelésének átörökítése esetén a felperesi jutalékjogosultság nem tartozott az egyoldalú döntési jogkörébe, amennyiben a felperes a szerződésben foglaltaknak eleget tett, akár az együttműködési szerződés megszűnését követően is jutalékra jogosult. Az alperes tehát a szerződésben meghatározott feltételek esetében kötelessé vált a felperes részére fenntartási jutalék fizetésére, a jutalék ellenében végzett tevékenység esetén közömbös, hogy a megbízott mennyi munkával éri el a kívánt eredményt.

[41] Az elsőfokú bíróság által kirendelt szakértő az rPp. 177. § (1) bekezdésében foglaltak alapján vizsgálta, hogy a kereset I. és II. pontjában hivatkozott biztosítási szerződések a felperes által megjelölt időszakban hatályban voltak-e, ezek alapján a kereset alapjául szolgáló időszakban mennyi díj folyt be az alpereshez és ehhez mennyi jutalék kapcsolódik az alkuszi együttműködési megállapodás jutalékkulcsa szerint. A szakértő a szakvéleményét az alperes nyilvántartásának vizsgálatával alakította ki, azt a felek elfogadták. Az elsőfokú bíróság megalapozottan vette ítélete alapjául az aggálytalan szakértői véleményt és annak megfelelően marasztalta az alperest az I. és II. kereseti pontokban előterjesztett követelésnek megfelelően, mert az alperes a teljesítést e körben jogos ok nélkül tagadta meg. Az elsőfokú eljárásban rendelkezésre álló adatok alapján a jogvita ebben a részében elbírállható volt, ezért a bizonyítási eljárás kiegészítése ebben a körben nem volt szükséges.

[42] A felperes a keresetlevélben előadott kereseti kérelmében a főkövetelés után – ide értve az I. és a II. pontban megjelölt követelést is – 2015. július 1-től érvényesített késedelmi kamatot. Az elsőfokú eljárás során a 77. sorszámú beadványában ezt módosítva a kamatfizetés kezdő időpontját 2016. augusztus 1. napjában jelölte meg. A felperes a fellebbezésében az rPp. 146. § (5) bekezdés c) pontjában foglaltakból következően az rPp. 247. § (1) bekezdésében meghatározott tilalmat meg nem sértve ismét 2015. július 1-jétől követelt késedelmi kamatot a főkövetelés járulékaként. Mindezek alapján a kereset I. és II. pontját illetően az elsőfokú bíróság döntése a 77. sorszámú beadványban előadott kereseti kérelemre tekintettel 36.887.071 forint főkövetelés után 2016. augusztus 1. napját megelőző időszakra megítélt késedelmi kamat vonatkozásában ugyan túlterjedt a kereseti kérelmen, de a felperes fellebbezési kérelmében előadott, az rPp. 146. § (5) bekezdés c) pontjára tekintettel az rPp. 247. § (1) bekezdésével nem tilalmazott nyilatkozatra tekintettel az elsőfokú ítélet részbeni hatályon kívül helyezésére az rPp. 215. § és a 252. § (2) bekezdése alapján nem volt szükség.

[43] A kereset III.1. és III.2. pontjára vonatkozó ítéleti rendelkezés tekintetében azonban az elsőfokú ítélet nem bírálható felül.

[44] A felperes a kereset III. pontjához a III. számú mellékletet csatolta. Ennek első oldala a B. V. Zrt. 1110043782 szám feltüntetésével 2.710.778 forintot, a S. V. Zrt. feltüntetésével 1.572.312 forintot tartalmaz, és részletezi táblázatban a S. V. Zrt.-hez tartozó kötvényszámokat. A III. számú melléklet második oldalán lévő táblázat „Jogtalan előörökítés” rovata 453840142 szerződésszámot és 272.803 forint jutalékösszeget tartalmaz, továbbá feltünteti a 2014. január 1. határnaptól 2014. május 31. hatánapig terjedő időszakot, időintervallumként 5 hónapot és egyéb adatokat. A felperes a keresetlevelében a III.1. kereseti

pontban a S. V. Zrt., a B. V. Zrt. és K.-völgy szerződéseire tekintettel összesen 4.555.893 forintot érvényesített az egyes részösszegek megjelölése nélkül. A keresetlevélben a kereseti követelés alapjául szolgáló időszakot a teljes kereseti összegre 2014. január 1-től 2016. október 31-ig terjedő időszakban jelölte meg. Helytállóan hivatkozott arra a felperes a fellebbezésében, hogy a bírósághoz 2017. március 6-án érkezett 9. sorszámú beadványában a kereseti kérelmét a követelés III.1. pontja tekintetében a B. V. Zrt. és a S. V. Zrt. szerződéseire nézve a 2013-as évre terjesztette elő. Ezzel egyidejűleg előadta azt is, hogy a S. V. Zrt. és a B. V. Zrt. 2014. január 1-től nem a felperes ügyfele. A felperes nyilatkozatának tartalma szerint ez a K.-völgy és az egyéb ügyfelek szerződéseivel érintett, a kereseti követelés alapjául szolgáló időszakot nem érintette. Az alperes az érdemi ellenkérelmét az rPp. 139. §-ában foglaltaknak megfelelően a per első tárgyalási hatánapján, 2017. február 22-én adta elő. Ebből következően a felperes a keresetét a S. V. Zrt. és a B. V. Zrt. biztosítási szerződéseire alapján érvényesített követelésre nézve az rPp. 146/A. § (1) bekezdésével megállapított határidőn belül változtatta meg. Téves következtetésre jutott ezért az elsőfokú bíróság, amikor a felperes 2019. április 11-én előterjesztett, 77. sorszámú beadványában tett nyilatkozatát a S. V. Zrt. és a B. V. Zrt. szerződéseire alapított követelés tekintetében elkésett keresetváltoztatásnak tekintette és azt a 107/1. sorszámú végzéssel az rPp. 146/A. §-a alapján elutasította.

[45] Az elsőfokú bíróság ítélete ezért a S. V. Zrt. és a B. V. Zrt. szerződéseire alapított kereset tekintetében nem felel meg az érdemi határozattal szemben az rPp. 213. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási követelménynek, mert az ítéletben foglalt döntés nem terjed ki a B. V. Zrt. és a S. V. Zrt. szerződéseire alapított, a 2013. január 1. - 2013. december 31. közötti időszakra követelt jutaléokra. A másodfokú bíróság összevetette az elsőfokú bíróság által az elsőfokú ítéletben ismertetett és elbírált „kereseti kérelmet” a felperes fentiekben ismertetett végleges keresetét tartalmazó 9. sorszámú beadványban foglaltakkal, és ennek alapján azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság a S. V. Zrt. és a B. V. Zrt. szerződéseire tekintetében a keresetet nem a végleges kereseti kérelemnek megfelelően vizsgálta és bírálta el. Az rPp. 213. § (1) bekezdésében foglalt eljárási szabály megsértése a másodfokú eljárásban nem orvosolható, ezért ebben a körben szükséges a tárgyalás megismétlése.

[46] Az elsőfokú bíróság megalapozottnak tekintette a felperes keresetét a K.-völgy szerződéseivel összefüggésben 390.332 forint összegben. Ebben a körben elfogadta a felperesnek azt a tényállítást, hogy a felperessel kötött alkuszi megbízási szerződés nem szűnt meg, az alperes az alkuszi megbízási szerződés megszűnését okirattal nem bizonyította, a felperesnek adott megbízást a rendelkezésre álló adatok alapján egyik fél sem mondta fel, ekként a felperes jutalékkövetelését megalapozottnak találta.

[47] Az elsőfokú ítélet indokolásából kitűnően az elsőfokú bíróság abból indult ki, hogy a felperes a keresetlevélben és a 77-es sorszámú beadványban megjelölt időszakra a K.-völgy megbízóval kapcsolatban 2014. január 1-től 2019. február 28-ig terjedő időszakra érvényesítette a fenntartási jutalék iránti igényét. A kereset alapján azonosítható az érdemben elbírált jog és vizsgálható ehhez képest az érdemi döntés terjedelme, továbbá a keresetnek van meghatározó jelentősége az ítélt dolog eldöntésénél. A kereset egészét a jog és tényállítás, valamint az rPp. 121. § (1) bekezdésének e) pontjában előírt határozott kereseti kérelem összessége alkotja, ez teremti meg a fél által érvényesített jog tárgyában meghozott ítélet anyagi jogerejét, amely kizárja, hogy a fél ugyanabból a tényalapról származó ugyanazon jog

íránt, ugyanazon jog íránt, ugyanazon féllel szemben újabb keresetet indítson. [rPp. 229.§ (1) bekezdés].

[48] Felperes a kereseti követelését a K.-völgy. megbízó szerződésével összefüggésben a keresetlevélben megjelölt, a III. számú melléklet 2. oldalán feltüntetett 272.803 forintról a 92. sorszámú kiegészítő szakvélemény előterjesztését követően a 95. sorszámú beadványában módosította 393.332 forintra. A 92. sorszámú kiegészítő szakvéleményhez csatolt 4. és 5. számú melléklet alapján azonban az állapítható meg, hogy a szakértő a K.-völgy ügyfél neve alatt 453840142 szerződésszámon nyilvántartott szerződés alapján 2011 május, 2011 augusztus, 2011 november, 2012 január és 2012 február hónapra állapított meg 393.332 forint fenntartási jutalékot 25% jutalékkulcs alkalmazásával a felperes részére járó jutalékként. A felperes a 95. sorszámú beadványában úgy nyilatkozott, hogy a szakértő által megadott összezszerúségeket elfogadja és kereseti követelését ennek megfelelően „emeli fel”.

[49] A szakvélemény azonban aggályos, mert a szakértő a K.-völgy szerződésével kapcsolatban nem a felperes által a követelése alapjául megjelölt időszakra (2014. január 1. - 2019. február 28.) tett megállapítást és nem ezt az időszakot vizsgálta, annak ellenére, hogy a szakértő feladatául az elsőfokú bíróság ugyan több felhívásba foglalva és többszöri visszautalással – a 23. és 50. sorszámú végzésében a felperes 22. sorszámú beadványára hivatkozással, a 70-I. sorszámú végzésben a 64-I. sorszámú végzésben és a felperes 61. sorszámú beadványában foglaltakra hivatkozással és a 83-III. sorszámú végzésben foglalt felhívásokkal – de összességében a 2014. január 1-től 2019. február 28-áig terjedő időszakra írta elő a K.-völgy szerződéseinek a vizsgálatát. Az elsőfokú bíróság ezért az ítéletét olyan szakvéleményre alapította a K.-völgy szerződéseire alapított kereseti kérelemmel összefüggésben, amely az rPp. 182. § (3) bekezdésében foglaltak szerint hiányos. Az elsőfokú bíróság azonban az rPp. 182. § (3) bekezdésében foglaltak ellenére nem rendelte el a szakvélemény kiegészítését.

[50] A kereset III.2. pontjában megjelölt, a SzSzszerződésével összefüggésben érvényesített jutalék követeléssel kapcsolatban a jelenleg rendelkezésre álló iratok alapján nem állapítható meg, hogy mi a felperes kereseti kérelme, amelyre az ítéletben foglalt döntésnek ki kell terjednie. Erre tekintettel nem állapítható meg az sem, hogy az elsőfokú ítélet megfelel-e az rPp. 213. § (1) bekezdésnek és a 215. §-ának. A kereset alapján azonosítható az érdemben elbírált jog, és vizsgálható ehhez képest az érdemi döntés terjedelme, továbbá a keresetnek van meghatározó jelentősége az ítélt dolog eldöntésénél. A kereset egészét a jog- és tényállítás, valamint az rPp. 121. § (1) bekezdésének e) pontjában előírt határozott kereseti kérelem összessége alkotja, ez teremti meg a fél által érvényesített jog tárgyában meghozott ítélet anyagi jog erejét, amely kizárja, hogy a fél ugyanabból a tényalaptól származó ugyanazon jog íránt, ugyanazon féllel szemben újabb keresetet indítson [rPp. 229. § (1) bekezdés].

[51] A keresetlevél tartalma szerint a felperes a kereset III.2. pontjában a SzSzszerződésére tekintettel 341.747 forint fenntartási jutalékot érvényesített. A keresetlevélben a kereset alapjául szolgáló tények körében azt adta elő, hogy a követelését a 2014. január 1-től 2016. október 31-ig terjedő időszakra érvényesíti, mert az ezt megelőző, 2013. december 31-ig terjedő időszakra járó fenntartási jutalékgigényét a korábbi perben érvényesítette. Ehhez képest a keresetlevélhez csatolt III. számú melléklet 2. oldalán lévő

táblázatban az 517080750 szerződésszámhoz kapcsolódóan (amely a per egyéb adatai alapján megállapíthatóan a SzSzszerződésére utal) a felperes által a kereset alapjául megjelölnél hosszabb, 2011. október 1-től 2017. október 1-ig terjedő időszakra szerepel 341.747 forint jutalékösszeg. A felperes a követelésének egyes részösszegeit az azok alapjául szolgáló időszakok megjelölésével sem a keresetlevélben, sem a per tárgyalása során nem részletezte. A keresetét azonban a 95. sorszámú beadványában úgy módosította, hogy a 92. sorszámú kiegészítő szakértői vélemény alapján 582.055 forintban jelölte meg a Sz SzJ szerződésére tekintettel érvényesített jutalék követelést, de az rPp. 121. § (1) bekezdése c) pontjában foglaltak ellenére nem adta elő, hogy az 582.055 forintban meghatározott követelése mely időszakban keletkezett és milyen részösszegekből áll. A rendelkezésre álló iratokból megállapítható, hogy a 92. sorszámú kiegészítő szakértői vélemény 6-os számú mellékletét képezi az alperes 2019. július 5-én kelt, a szakértőhöz címzett levele. Ennek tartalma szerint az alperes a Sz SzJ 517080750 szerződése alapján 2011 októbertől 2018 októberig terjedő időszakra összesen 582.055 forint ki nem fizetett, el nem számolható jutalékot tart nyilván a felperessel szemben. A szakértő a 92. számú kiegészítő szakvéleményében a 6. számú mellékletre utalva adta azt a választ a bíróságnak, hogy amennyiben a felperest jutalék illeti meg, akkor annak összege a Sz Szszerződések vonatkozásában 582.055 forint. A szakvélemény azonban ebben a részében homályos, mert az elsőfokú bíróság a 2014. január 1-től 2019. február 28-ig terjedő időszak tekintetében hívta fel a szakértőt a véleményadásra, míg a szakértő által a véleményadás során felhasznált okirat (6. számú melléklet) a 2011 októbertől 2018 októberig terjedő időszakra tartalmaz adatokat a szakértő által egyébként elfogadott végösszegben. Az elsőfokú bíróság a fenti ellentmondások ellenére nem hívta fel a felperest, hogy a keresetét olyan módon terjessze elő, hogy az megfeleljen az rPp. 121. § (1) bekezdésében foglaltaknak, ezért a keresetet ebben a részében úgy tárgyalta érdemben, hogy annak tartalma hiányos volt.

[52] A fentiekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítélete a K.-völgy szerződéseire és a Sz SzJ szerződésére vonatkozó részében érdemi felülbírálatra alkalmatlan.

[53] Mindezek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezései közül a kereset I. pontja és II. pontja tekintetében az rPp. 239. §-a alapján alkalmazandó 213. § (2) bekezdése alapján részítéletet hozott, és ebben a részében az elsőfokú bíróság ítéletét az rPp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét – az elsőfokú perköltségre is kiterjedően – az rPp. 252. § (2) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte a kereset III.1. és III.2. pontja tekintetében, és ebben a részében az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

[54] A tárgyalás ismételt megnyitását követően az elsőfokú bíróságnak érdemben el kell bírálnia a S. V. Zrt. és a B. V. Zrt. szerződéseire tekintettel előterjesztett keresetet, míg a K.-völgy szerződésével összefüggésben elsődlegesen a szakvélemény hiányosságának megszüntetésére kell felhívni a szakértőt.

[55] A Sz Sz J szerződésével kapcsolatban az elsőfokú bíróságnak a felperest az rPp. 141. § (2) bekezdése alapján fel kell hívnia arra, hogy a kereseti kérelme alapjául szolgáló tényeket az rPp. 121. § (1) bekezdés c) és e) pontjának megfelelően terjessze elő annak érdekében, hogy a keresete érdemi elbírálásának eljárási akadályát elhárítsa. A felperesnek egyértelműen azonosítható módon meg kell jelölnie, hogy mely időszakra és milyen

összegeben érvényesít igényt az alperessel szemben. Amennyiben a követelése több részösszegekből áll, úgy az erre vonatkozó számítást is le kell vezetnie. Ezt követően az alperest kell felhívni az rPp. 139. §-ában foglaltaknak megfelelő érdemi ellenkérelem előterjesztésére, és ettől függően kell lefolytatni a további bizonyítást.

[56] Az alperes beszámítási kifogásával kapcsolatban az elsőfokú bíróságnak meg kell vizsgálnia, hogy azt az alperes az rPp. 147/A. § (1) és (3) bekezdésében foglalt szabályok megtartásával terjesztette-e elő. Amennyiben az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jut, hogy az alperes a beszámítási kifogást az rPp. 147/A. § (1) vagy (3) bekezdésében foglalt szabályok megsértésével terjesztette elő, akkor azt az rPp. 147/A. § (4) bekezdése alapján végzéssel el kell utasítania.

[57] Az elsőfokú bíróság a fentiek szerint lefolytatott eljárást követően lesz abban a helyzetben, hogy az anyagi jogi és eljárásjogi szabályoknak mindenben megfelelő érdemi döntést hozzon.

[58] Tekintettel arra, hogy a pernyertesség-pervesztesség végleges aránya a megismételt eljárásban hozott érdemi döntéstől függően állapítható meg, továbbá a szakértői bizonyítás valamennyi kereseti kérelem érdemi elbírálásához szükséges volt, a másodfokú bíróság az elsőfokú perköltségre is kiterjedően helyezte hatályon kívül az elsőfokú bíróság ítéletét.

[59] A másodfokú bíróság a másodfokú eljárásban felmerült perköltség összegét az rPp. 252. § (4) bekezdése alapján csupán megállapította, annak viseléséről az elsőfokú bíróságnak kell rendelkeznie az eljárást befejező érdemi határozatában. A felperesnél felmerült másodfokú perköltségből 500.000 forint + áfa az ügyvédi munkadíj és 431.762 forint a megfizetett fellebbezési illeték, míg az alperesnél 400.000 forint + áfa az ügyvédi munkadíj és 2.500.000 forint a megfizetett fellebbezési illeték. A másodfokú bíróság az ügyvédi munkadíj összegét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (1) bekezdése, (2) bekezdés a) és b) pontja, (5) és (6) bekezdése és a 4/A. §-a alapján, a jogi képviselők által kifejtett tényleges ügyvédi tevékenységre tekintettel állapította meg, amelynek során figyelembe vette, hogy a felperes jogi képviselője fellebbezési ellenkérelmet is előterjesztett.

Budapest, 2021. január 20.

Dr. Pusztai Anita

a tanács elnöke

Dr. Lupóczné dr. Krammer Edit

Dr. Gráner Zsófia

előadó bíró

bíró